

هزینه زندگی زن بعد از ازدواج

با ایجاد پیوند زناشویی بین زن و شوهر و تشکیل خانواده، حقوق و وظائف مهم و بسیاری از جهات مختلف متوجه آنان می‌گردد که عقلا و شرعاً موظف با انجام آنها هستند تا بدینوسیله نظام خانواده بنحو صحیح و کاملی برقرار گشته و از هر گونه بی‌نظمی و هرج و مرج و اختلافات خانوادگی و سستی در بنیان خانواده و یا انحلال آن جلوگیری شود.

زن در مقابل مرد حقوقی دارد و مرد باید آنها را حتی الامکان عملی سازد چنانکه مرد نیز در برابر زن از حقوقی برخوردار است که زن لازمست تا حدود امکان آنها را انجام دهد.

مهمترین وظائف مرد نسبت بزن پنج امر زیر می‌باشد:

۱ - تأمین مخارج لازم زندگی زن (نفقه و کسوه).

۲ - اظهار مهر و محبت.

۳ - آمیزش جنسی و عمل زناشویی.

۴ - آزادی دادن در اداره امور داخلی خانه.

۵ - خوش بینی نسبت بزن و گمان بد نداشتن.

این پنج وظیفه اساسی مرد نسبت بزن بتدریج در طی شماره های آینده مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت.

یکی از وظائف مرد نسبت بزن تأمین مخارج و لوازم زندگی زن از قبیل پوشاک و مسکن و خوراک و سایر احتیاجات لازم و ضروری اومی باشد.

این تکلیف از هنگامیکه زن منتقل بمنزل شوهر می‌گردد و یا خود را آماده انتقال کرده است متوجه مرد می‌شود.

مطابق این قانون دیگر زن خود را ملزم نمی‌داند برای تأمین هزینه و احتیاجات زندگی بتکاپو پرداخته متحمل زحمات و مشقات زیادی برای تأمین احتیاجات زندگی خود در خارج از

خانه باشد و چنانکه خواهیم دید این قانون کاملاً بصلاح زن و خانواده و جامعه بوده مطابق بانوامیس طبیعی و ساختمان خلقت زن نیز می باشد .

این قانون کم و بیش در سایر شرایع و ملل نیز معمول بوده و هست و انحصار بقوانین اسلام ندارد . آری از مطالعه قوانین مدنی بعضی از ممالک مثل ژاپن بخوبی استفاده می شود (۱) که قانون مدنی آن کشور مرد را از این وظیفه معاف کرده تأمین هزینه های زندگی زن را بعهده خود او گذارده است تذکر این نکته در اینجا لازمست که این قانون با اینکه انحصار باسلام ندارد ولیکن اسلام در این قانون و خصوصیات آن نظرات عالی و مترقی داشته در تأمین کامل حقوق زن و مرد و بقاء نظام صحیح خانواده نقش مؤثری بازی می کند و قابل قیاس با هیچ قانون و شریعتی در این مورد نمی باشد .

برای توضیح نظرات عالی اسلام در این قانون بتدریج باید بیررسی این مسائل پرداخت : حدود و وظیفه مرد در تأمین مخارج زن چیست ؟ و باچه شرائطی این تکلیف متوجه مرد می شود ؟ و درقبال آن زن چه وظائفی بعهده دارد ؟ در صورت امتناع مرد از پرداخت نفقه اسلام برای حفظ حقوق زن چه نظری دارد ؟

آیا با وجود تأمین مخارج زن از طرف مرد ، دیگر لزومی دارد که زن در خارج از منزل بکار پرداخته از انجام وظائف اصلی خود (خانه داری و بچه داری) بازماند ؟ و اصولاً زیانهای این کار از لحاظ اجتماعی و مصالح زن و خانواده چیست ؟

حدود نفقه در اسلام

چنانکه در بالا اشاره کردیم تمام احتیاجات لازم زن از قبیل پوشاک و مسکن و خوراک حتی لوازم زینت و آرایش همه بر عهده مرد می باشد که بقدر کفایت آنها را تأمین نماید ولو اینکه زن امکانات مالی قوی برای خود داشته باشد .

اگر مرد از زن بخواهد که بمنزل او منتقل مکان دهد و زن نیز سرپیچی نماید در این صورت زن ادعائی از بابت نفقه از طرف مرد ندارد مگر اینکه امتناع او علت قانونی داشته باشد از قبیل اینکه منزل برای وضع زندگی او مناسب نباشد و نفع زن اقتضا نکند . با خانواده شوهر که در این منزل ساکن هستند زندگی کند .

از نظر نفقه اسلام روشن است که مخارج زن با در نظر گرفتن وضع مالی شوهر باید تأمین شود و لولاینکه زن از خانواده ثروتمندی باشد مثلاً اگر شوهر کارگر باشد لازمست مخارج زن خود را در حدود وضع کارگری تأمین نماید و بیش از این نیز نمیتوان انتظار داشت .

آری اگر وضع مالی مرد خوب باشد و زن از نظر خانواده خود در وضعی قرار گرفته باشد که حفظ شخصیت و حیثیت خانوادگی او اقتضای داشتن خدمتکار بکند بر مرد لازمست که این

احتیاج او را نیز برطرف نماید .

حتی اسلام زنی را که از شوهر خود جدا شده و از وی حامله باشد تا مادامیکه وضع حمل ننموده است مخارج وی را بقدر کفایت برعهدهٔ مرد گذارده است، زیرا بدیهی است که زن با وجود حامله بودن نمیتواند شوهر دیگری اختیار کند تا بدینوسیله احتیاجات زندگی خود را برطرف سازد و حتی اگر جدائی بین زن و شوهر بنحوی باشد که تاملت معینی از لحاظ قانون اسلام امکان رجوع بزن و شوهری میسر باشد باز تمام مخارج ضروری زن از مسکن و خوراک و پوشاک و ... در این مدت برعهده مرد است .

ولی چنانچه جدائی بین زن و شوهر متزلزل نباشد و باصطلاح فقهی طلاق باین بین آندو واقع شده باشد دیگر تأمین مخارج زن برعهدهٔ مرد نیست زیرا زن در اینصورت آزاد بوده می تواند بعد از گذشتن ۳ ماه از هنگام طلاق شوهر اختیار کند و تا وقتیکه شوهر جدیدی برای او پیدا نشده است با مهریه یکبارگی از شوهر خود هنگام جدائی از وی دریافت داشته است «مایحتاج» اولیه زندگی وی را تأمین می نماید .

خوانندگان چنانکه ملاحظه می فرمایند اسلام در هر حال و در هر پیش آمدی قوانین عادلانه ای برای حفظ حقوق زن و مرد وضع نموده است .

وقتی اهمیت و ارزش فوق العاده قوانین عالی اسلام در مورد قانون نفقه روشن می شود که نگاهی بقوانین فعلی بعضی از ممالک صنعتی امروز جهان در این مورد بنمائیم :

قوانین مدنی ممالک متحده امریکادر مورد نفقه عادلانه نبوده منافع مرد را بعد از انحلال خانواده و جدائی زن از مرد تأمین نمی کند زیرا قوانین موجود امریکا در مورد خانواده مردها را بعد از انحلال خانواده نیز مجبور می کند که مقداری از باب مخارج تا پایان عمر برای زنان مطلقه بدهند و لوی اینکه زن درآمد خوب و مناسبی داشته باشد و یا شوهر کرده و از لحاظ هزینه های ضروری زندگی تأمین بوده باشد .

این امر در دسر و ناراحتیهای فوق العاده ای برای جامعه امریکائی ایجاد کرده است و بهتر است آنرا از زبان «نیویورک تایمز» یکی از روزنامه های پرتیراژ و معتبر امریکا بشنوید :

«آن دسته از مردان امریکائی که زنان خود را طلاق می دهند بشدت خشمگین هستند و قصد سرکشی در مقابل قانون را دارند، چون مجبورند ماهیانه مبلغی معتنا بهی بعنوان خرجی ، بزن سابق خود بدهند و اگر این کار را نکنند بزندان محکوم خواهند شد .

عده ای از آنها يك كلوپ تشكيل داده اند كه هدف آن تغيير قانون طلاق و کاهش مبلغ خرجی است ، بخصوص كه زنهای امریکائی غالباً شاغلند و وضع مالی مناسبی دارند .

از طرف دیگر درست معلوم نیست که هر مردی بعد از طلاق دادن زنش چه مقدار خرجی باومی دهد چون این مبلغ بطور محرمانه توسط دادگاه تعیین می شود، امامیتوان حدس زد

که هر مرد امریکائی که هفته‌ای پانصد تومان درآمد نزدیک بیک سوم آنرا بابت خرجی بزن سابقش می‌دهد .

جمعیت «شوهران زن طلاق داده» قصد دارند قانونی بگذرانند که بموجب آن اگر مردی نتوانست خرجی بدهد دیگر بزندان محکوم نشود» (۱) .

ممکن است خوانندگان بپرسند که چرا قوانین امریکا دموورد دادن خرجی بزن طلاق داده شده اصرار می‌ورزد ؟ .

در پاسخ آن باید گفت که جامعه امریکائی این سختگیری را بمنظور کاهش تعداد طلاق ضروری می‌داند و لکن مطالعه آمار طلاق در امریکا بخوبی نشان می‌دهد که آمار طلاق همواره در امریکا علی‌رغم این گونه سختگیری‌های بیمورد قوس صعودی پیموده است بطوریکه نسبت طلاق در سال ۱۹۶۳ نسبت به سال ۱۹۰۰ تقریباً ۵ برابر شده است .

با وجود این مشکلات که برای جامعه پیشرفته صنعتی امریکا در این مورد پیش آمده است بطوریکه همواره در آتش ناراحتی می‌سوزند و می‌سازند بسیار متأسفیم از اینکه در ایران ماسمینار

خانواده تشکیل می‌دهند و بجای اینکه از قوانین عادلانه اسلام دفاع کرده و خواهان عمل با آنها باشند قطعنامه بلندبالائی صادر کرده صریحاً خواستار وضع قوانینی مثل قوانین امریکا می‌شوند بلکه بالاتر پیشنهاد می‌نمایند :

«زنانی که با کار در خارج از منزل درآمدی دارند مکلف (دقت کنید نه بصورت یک وظیفه اخلاقی) باشند در تحمل هزینه‌های خانواده شرکت نمایند !» (۲)

آیا این گونه پیشنهادها را چگونه باید توجیه کرد؟ آیا در این پیشنهادها صلاح زن در نظر گرفته شده است یا نه ؟ قضاوت در این مورد را بعهده خوانندگان می‌گذاریم .

بقیه از صفحه ۶۸

۱۰ - حدود و تعزیرات (تنبیه بدنی در برابر اعمال نامشروع)

۱۱ - قصاص (مقابله بمثل در برابر قتل و جرح و ضرب)

۱۲ - دیات (خونبها و بدهی مالی در اثر وارد کردن ضررهای گوناگون بر بدن دیگری) .

ما در بیان فهرست بالا کتاب معروف شرایع محقق را منظور نمودیم تا حقیقت جوین دانشمند بتوانند در صورت لزوم بشروح این کتاب (مسالك وجواهر ..) مراجعه فرمایند .

باید توجه داشت که احکام و قوانین اسلامی یادگار چهارده قرن پیش است که جهان در ظلمت جهل و نادانی بسر می‌برد . جالب‌تر اینکه نه تنها گذشت قرون متمادی و ترقی سطح افکار و دانش از عظمت و طراوت آن نکاسته است، بلکه چنانکه در صدر مقاله ملاحظه گردید در دنیای کنونی و میان بزرگترین ممالک باصطلاح متمدن هم با همان عمق و عظمت و اهمیت تلقی بقبول میشود .

(۱) اطلاعات ش ۱۱۸۱۶

(۲) اطلاعات ۱۸ تیرماه سال ۴۷ ش ۲۴۸۴